

Korábbi kormányzati stratégiák, projektek és eredményeik

Készítette a Közigazgatási és Igazságügyi minisztérium E-közigazgatási
Szabad Szoftver Kompetencia Központja
Budapest, 2013

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Kódszám: EKOP–1.2.15

Ez a Mű a Creative Commons Nevezd meg! – Így add tovább! 3.0 Unported
Licenc feltételeinek megfelelően szabadon felhasználható.

A dokumentum legfrissebb változata letölthető a honlapunkról:

<http://szabadszoftver.kormany.hu/>

Tartalomjegyzék

Magyar válasz az Információs Társadalom kihívásaira („Magyar válasz”, 1999).....	2
Nemzeti Információs Társadalom Stratégia (NITS, 2001).....	3
A Linux operációs rendszer kormányzati felhasználásának lehetőségei, nemzetközi tapasztalatok elemzése (2002).....	5
Magyar Információs Társadalom Stratégia (MITS, 2003).....	6
A magyarországi információs társadalom az Európai Unióhoz történő csatlakozás előestéjén: helyzetkép és stratégiai célok.....	7
E-kormányzat Stratégia és Programterv 2005.....	8
Nemzeti Szélessávú Stratégia (NSzS, 2004).....	8
Nyílt forráskódú szoftverek a Közoktatásban (2007).....	9
eGazdaság Akcióterv (eGAT, 2009).....	9
Digitális Írástudás Akcióterv (DIAT, 2009).....	10
E-közigazgatás Program 2008-2010.....	10
E-közigazgatás 2010 stratégia.....	11
Az infokommunikációs technológiák (IKT) szektor iparpolitikai akcióterve (2009).....	11
A szabad szoftver megjelenése a korábbi fejlesztéspolitikai dokumentumokban.....	16
A szabad szoftver megjelenése a korábbi kormányzati és minisztériumi kommunikációban.....	17

Korábbi kormányzati stratégiák, projektek és eredményeik

Az információs társadalommal foglalkozó korábbi stratégiai dokumentumok viszonylag szűk terjedelemben foglalkoztak a nyílt forráskódú szoftverek fejlesztésével, használatuk ösztönzésével. Ennek egyik fő oka az lehet, hogy a stratégiai dokumentumok általában az információs társadalom fejlesztésére, ezen belül is a keresleti oldal, az infrastruktúra vagy a tartalom- és szolgáltatás-kínálat fejlesztésére fókuszáltak, szűk teret adva a kínálati oldal, az informatikai ágazat vagy a szűkebben vett szoftverpiac szempontjaira. A kezdeti évek nemzetközi összehasonlításban rendkívül alacsony számítógépes és internetes ellátottsági mutatói részben indokolták is e hangsúlyok alkalmazását, bár az sem zárható ki, hogy a szakpolitikai döntéshozók körében ekkor még a kellő tájékozottság sem állt rendelkezésre ahhoz, hogy a stratégiai dokumentumokban kellő figyelmet fordítsanak az IKT szektor kínálati oldalának fejlesztésére, vagy a szoftverfejlesztés támogatására.

Ebben a tanulmányban röviden áttekintjük és a szabad szoftverekhez való viszonyulásuk szempontjából értékeljük azokat a nagy jelentőségű stratégiai dokumentumokat, amelyek hosszabb-rövidebb ideig a hazai IKT-piac fejlődésének meghatározói, fontos mérföldkövei voltak.

Magyar válasz az Információs Társadalom kihívásaira („Magyar válasz”, 1999)¹

A legkorábbi kormányzati dokumentum a Miniszterelnöki Hivatal gondozásában 1999-ben napvilágot látott „Magyar válasz az Információs Társadalom kihívásaira” elnevezésű szakértői anyag, amely – címével összhangban és feltehetően az információs társadalom terjedésének korai fázisa

¹ <http://members.iif.hu/lengyel/valasz/>

miatt – **elsősorban az internet-használat elterjesztésének különböző** aspektusait vette számba, illetve kitért szinte valamennyi olyan szakpolitikára (környezetvédelem, egészségügy, kultúra), amelynek van valamilyen relevanciája az IKT-szektorhoz, az IKT-eszközök és alkalmazások használatához. A dokumentum hat prioritási területen jelölte ki az információs társadalom fejlesztésével összefüggő – egyéenként külön-külön és együtt is releváns és indokolt – teendőket, ám ezek között nem szerepelt egyetlen, közvetlenül a kínálati oldalt, vagy szűkebben a szoftverpiacot érintő pont sem.

- **p1. Az információs infrastruktúra fejlesztése:** a fő cél az, hogy olyan versenyszerkentő szabályozás jöjjön létre, amelynek eredményeképpen a lakosság meghatározó része – lehetőségét és képességét tekintve – hozzákapcsolódhat az európai szinthez felzárkózó információs infrastruktúrához.
- **p2. Az elektronikus tartalomszolgáltatás:** létrejön a közszolgálati-, kereskedelmi, és privát adatok bázisán egy olyan szolgáltatási rendszer, amely lehetőséget ad az állampolgárok meghatározó része számára, hogy az egészséges, gazdaságilag stabil életviteléhez szükséges információkhoz elérhető áron, mindenütt, garantált minőségben hozzájusson (*információs közművek!*), illetve adminisztrációs (*tehát információkhoz kapcsolódó*) ügyeit a hálózaton keresztül elvégezhesse. Ez a prioritás különösen fontos feladatot határoz meg, mert a megfelelő mennyiségű információ nélkül az állampolgárnak nem lesz érdeke az információs infrastruktúra használata. A nemzetközi fejlődés ugyanakkor nem magyar nyelvű – hanem zömmel angol – tartalommal látja el a hálózatot.
- **p3. Az információs társadalom polgárának képzése – „új írást tudó” ember:** a prioritás célja, hogy elsődlegesen a teljes fiatal generáció, de részlegesen a jelen társadalom is megszerezze azt a tudást, azt a képességet, amelynek birtokában eredményesen vehet részt az információs társadalomban.
- **p4. Versenyképes gazdaság:** a jövő gazdasága kitüzi azokat a környezeti, szervezeti feltételeket, amelyek hozzájárulhatnak Magyarország iparának és szolgáltatásának a jövő társadalmá szempontjából elfogadható rekonstrukciójához, ill. a jövő gazdaságában létrehozható munkahelyek megnyitásához.
- **p5. A hatékony, szolgáltató közigazgatás:** a hatékony, szolgáltató közigazgatás kialakítása megteremti az információkhoz való egyenlő hozzáférés esélyét. *„Gyakorlatával a demokrácia új szintje alakulhat ki, ill. az a környezet, amely szükséges ahhoz, hogy gazdaságunk, gazdasági vállalkozásaink versenyképesen helyt álljanak a nemzetközi versenyben.”*
- **p6. Javuló életminőség:** Az emberközpontú társadalom víziója azokat a területeket kutatja fel, amelyek a „megélhető élet” lehetőségét biztosítják a társadalom meghatározó része számára.

A szabad szoftverek bemutatása és használatának előnyei a fenti struktúrában leginkább az „információs társadalom polgárának képzése” prioritás alatt kaphatott volna helyet.

Nemzeti Információs Társadalom Stratégia (NITS, 2001)²

A Nemzeti Információs Társadalom Stratégiát a Miniszterelnöki Hivatal (MeH) Informatikai Kormánybiztossága (IKB) adta ki 2001 májusában. A NITS lényegében az első valóban stratégiai igényű dokumentumnak tekinthető, amely a magyar információs társadalom kormányzati fejlesztési szándékait gyűjtötte csokorba, összhangban a Széchenyi Tervvel. A dokumentum a világos jövőképhez (*„A Nemzeti Információs Társadalom Stratégiájának jövőképe szerint Magyarország élenjár-*

² www.artefaktum.hu/kozgaz/nits_kesz.doc

ró lesz a közép-kelet-európai régióban az információs társadalom kiépítése terén”) az alábbi főbb célkitűzéseket rendelte:

- Az **infrastrukturális célkitűzések** megvalósítása érdekében kiemelten kezelendő területek: a szabályozás és a szabványosítás.
- A **gazdaságpolitikai célkitűzések** megvalósítása érdekében kiemelten kezelendő területek: a szabályozás, a távmunka, az innovatív és a fokozottan piacképes (niche) vállalkozások K+F támogatása.
- A **kulturális célkitűzések** megvalósítása érdekében kiemelten kezelendő területek: a szabályozás, a magyar kulturális örökség digitalizálása és a digitális tartalom létrehozása.
- Az **oktatási célkitűzések** megvalósítása érdekében kiemelten kezelendő területek: az információs írástudás és az IKT eszközök használata az oktatásban.
- A **társadalompolitikai célkitűzések** megvalósítása érdekében kiemelten kezelendő területek: az igényteremtés, a hozzáférés és a képzés.
- Az **elektronikus kormányzati célkitűzések** megvalósítása érdekében kiemelten kezelendő területek: a kormányzati ügyvitel elektronizálása és a szolgáltató kormányzat létrehozása.
- A **regionális/önkormányzati célkitűzések** megvalósítása érdekében kiemelten kezelendő területek: az önkormányzati ügyvitel elektronizálása, a szolgáltató önkormányzat létrehozása.

A fenti célkitűzésekkel összhangban a végrehajtás hét fő területre terjedt ki, amelyek a stratégiában hét egyenrangú, önálló, ám egymással szoros összefüggésben, szinergiában lévő, egymást folyamatosan átszövő-átfedő cselekvési program formájában szerepelnek. Ezek a következők:

- Infrastruktúra-fejlesztési Program
- Gazdaságpolitikai Program
- Kultúra Program
- Oktatási Program
- Társadalompolitikai Program
- Elektronikus Kormányzati Program
- Önkormányzati Program

Az Infrastruktúra-fejlesztési program f. pontja tért ki a szabad szoftverek kérdéskörére (Hivatkozva az első Széchenyi Terv Információs Társadalom- és Gazdaságfejlesztési Program 7. részprogramjára), amennyiben „kiemelt támogatást kell nyújtani magyar nyelvű szabad szoftverek készítésére, szabad szoftverek magyarítására, illetve magyar nyelvi és beszédtechnológiai szoftverek fejlesztésére 2001 második félévében.

A stratégiát viszonylag gyorsan követték a konkrét pályázati kiírások: az Informatikai Kormánybiztosság (IKB) egyik vezetője 2001 októberében – stílszerűen az Internet Hungary konferencián – jelentette be „Magyar nyelvű Internetes tartalomfejlesztés (SZT-IS-7)” című pályázat a magyar nyelvű Internetes tartalom bővítését célozta meg az információs közvagyon hasznosítása, és az aktív internet-felhasználók körének bővítése érdekében. A 600 millió keretösszegű tartalomfejlesztési pályázat mellett „Az informatikai **módszertanok honosításának**, elterjesztésének támogatása az EU harmonizáción belül (SZT-IS-14)” címmel meghirdetett pályázat olyan módszertani tanulmányokat, összehasonlító elemzéseket vár a jelentkezőktől, melyek bemutatják a magyar és az európai uniós gyakorlatot az informatikai fejlesztések és informatikai rendszerek üzemeltetése területén. A pályázat megvalósítására 150 millió forint állt rendelkezésre. Az elnyerhető vissza nem térítendő támogatás mértéke legfeljebb 6 millió forint volt, és a megvalósításához legalább 20 százalék saját forrás kellett.

Az ugyancsak ekkortájt kiírt „A magyar nyelvi informatikai technológiák fejlesztésének és alkalmazásának támogatása” c. pályázat furcsasága volt, hogy a **MorphoLogic Kft.** – a Microsoft Office-ban is használt – magyar nyelvi eszközeit 2002 májusában forráskód nélkül tette elérhetővé Linux és FreeBSD operációs rendszerekre. Az így kiadott programok otthoni felhasználásra ingyenesek, minden más felhasználást (például felhasználói szoftverekbe, disztribúciókba való beépítést, terjesztést CD-ROM-on vagy weben) a MorphoLogic külön engedélyhez kötött, tehát a közel 20 millió Ft-os keretből működő projekt (SZT-IS 10/26/2001) zárt, **forráskód nélküli, nem terjeszthető nyelvi programokat eredményezett.**

Pozitív példa volt ugyanakkor, hogy magyar szóelválasztásra már jóval korábban, magyar helyesírás-ellenőrzésre pedig 2002 januárjától állt rendelkezésre szabad szoftver. Az SZT-IS/10/3 pályázat keretéből a **TypoTeX Kiadó** – a nyílt forráskódú magyar elválasztási szótárat érintő fejlesztések mellett – 300 ezer Ft-tal támogatta a Magyar Ispell helyesírási szótár továbbfejlesztését. Ezt a szabad magyar helyesírási szótárat és a hozzá készült Hunspell helyesírás-ellenőrzőt a későbbiekben nemcsak szabad (például Mozilla Firefox, Google Chrome, **OpenOffice.org**, LibreOffice), hanem olyan zárt (tulajdonosi) szoftverek is felhasználták, mint az Apple Mac OS X operációs rendszer, Adobe InDesign kiadványszerkesztő vagy az SDL Trados és Kilgray MemoQ piacvezető fordítómemóriák.

E pályázati hullám szabad szoftveres szempontból legnagyobb hatású projektje kezdetben az **UHU Linux disztribúció fejlesztésének elindítása** és az **OpenOffice.org** honosítása volt. A 2001-ben elnyert támogatással az UHU Linux Kft. kezdte meg az első magyar Linux-disztribúció megalkotását, azzal a céllal, hogy könnyen telepíthető, teljes mértékben magyar nyelvű rendszert hozzanak létre. Az uhulinux.hu honlap szerint a jelenleg az UHU Systems Kft. által gondozott UHU Linux operációs rendszer jelenleg a 2.2. (NERD kódnevű) verzióán tart.

A Linux operációs rendszer kormányzati felhasználásának lehetőségei, nemzetközi tapasztalatok elemzése (2002)³

A 2002-ben az IKB felkérésére készült tanulmány elsődleges célja az volt, hogy áttekintést adjon a szabad szoftver mozgalomról, a nyílt forrású fejlesztési projektek mozgatórugóiról, valamint a felhasználásukból származó előnyökről. A tanulmány a funkciójuk alapján rendszerezi a tipikus vállalati környezetben használatos informatikai eszközöket és bemutatja azok legnépszerűbb nyílt forráskódú megvalósításait.

A tanulmány számos példát mutat be a nyílt forráskódú szoftver használat és bevezetés nemzetközi gyakorlatából és – egyedülként az itt felsorolt dokumentumok közül – ismerteti a **szabad szoftverek üzleti modelljét**, valamint kitér a nyílt forráskódú szoftverek használatának előnyeire és hátrányaira – mind fejlesztői, mind felhasználói szempontból.

Lényeges fejezete a tanulmánynak a kereskedelmi és a szabad szoftverek **bekerülési és üzemeltetési költség szempontú összehasonlítása**, illetve a kapcsolódó biztonsági kérdések elemzése. A tanulmány fő következtetése, hogy a **szabad szoftverek kormányzati szintű felhasználása támogatandó kezdeményezés**, hosszú távon az alábbi előnyöket biztosítja:

- általános TCO-csökkenés az informatikai rendszerekben;
- helyi kis- és középvállalkozások fokozottabb támogatása a multinacionális cégekkel szemben;
- szoftver-monopólium kialakulásának megelőzése;
- az informatikai rendszerek minőségének általános javulása a nyílt szabványok használata révén;

³ http://www.vidra.info/linux/modul/hogyan/tartalom/A_Linux_opr_rendsz_korm/A_Linux_opr_rendsz_korm.pdf

- az informatikai rendszerek biztonságának javulása a nyílt szabványok és a nyílt forráskódú fejlesztési modell révén;
- a kormányzati, állami és költségvetési intézmények informatikai eszközellátottságának és az ezek által nyújtott szolgáltatások minőségének javulása a kiszolgáló hardverpark (munkaállomások, szerverek) drasztikus megújítása nélkül.

A tanulmány főbb javaslatjai

- a legfontosabb az érvényben lévő magyar jogrend és a szabad szoftver licencek kompatibilitásának vizsgálata;
- a magyar jogrendnek is megfelelő nyílt forráskódú szoftverek licencének megalkotása, majd ezek a kormányzat által finanszírozott szoftverfejlesztésekben történő használata;
- a nyílt szabványok és platformfüggetlenség támogatásának kötelezővé tétele;
- nyílt forráskódú, teljesen magyar nyelvű Linux disztribúció kormányzati szintű támogatása;
- forráshiányos, informatikailag kritikus helyzetben lévő területeken pilot projektek indítása;
- egészségügyi informatikai lehetőségek vizsgálata a terület szakértőinek bevonásával;
- oktatási intézmények esetén kezdő lépésnek – a tanulmányban szereplő ausztrál példa alapján – magyar Linux-alapú laborok létrehozása.

Magyar Információs Társadalom Stratégia (MITS, 2003)⁴

A 2002-ben hivatalba lépő új kormány egyik fontos célkitűzése volt az informatikai szektor fejlesztése, amit mi sem mutat jobban, mint hogy a terület felügyeletére **önálló minisztériumot** hoztak létre (noha a **kormányzati informatika és az elektronikus kormányzati szolgáltatások** fejlesztése továbbra is a **MeH felügyelete alatt** maradt).

A minisztérium stratégiai szerepét megalapozandó 2003-ban elkészült a Magyar Információs Társadalom stratégia, amely az információs társadalomba történő átmenet változásait elemezve a korszerűsítés két alapvető pillérét a **folyamatok korszerűsítésében** és a **szolgáltatások modernizálásában** jelölte meg. A folyamatok javításának érdekében szükséges beavatkozásokat – mindkét pillér vonatkozásában – a stratégia az alábbi területekre osztotta fel:

- Tartalom és szolgáltatások
- Infrastruktúra
- Tudás és ismeret
- Jogi és társadalmi környezet, valamint két horizontálisan jelentkező terület:
- Kutatás-fejlesztés és
- Esélyegyenlőség.

A legnagyobb beavatkozási területet a MITS-ben a „Tartalom és szolgáltatások” jelenti, a következő fő irányokkal:

- Gazdaság,
- Közigazgatás,
- Kultúra,
- Oktatás,

⁴ http://www.afsz.hu/resource.aspx?ResourceID=kulfoldi_palyaor_eu_llg_szakpol_szep_mits

- Egészség,
- Környezetvédelem,

amelyek a megfelelő alkalmazási területeken nyújtott szolgáltatások tartalmi vonatkozásainak fejlesztésével foglalkoznak.

A MITS megalkotásának egyik legfőbb célja annak világossá tétele volt, hogy *„Magyarország számára nincs más alternatíva, mint belépni az információs korba. Csak így, utat nyitva az új gazdaság előtt valósítható meg a fenntartható fejlődés. A második cél az, hogy a stratégiakészítés szabályai szerint a tudásalapú gazdaság és információs társadalom építésére átfogó víziót, ennek megfelelő összetett és összehangolt terveket és a tervek megvalósításához operatív programokat adjon. A harmadik cél, hogy a hazai információs társadalom stratégiája a magyar gazdaság versenyképesebbé és eredményesebbé válását szolgálja. A MITS készítésének negyedik célja, hogy megvalósuló stratégiaként igazolja: az informatika, az információs és kommunikációs technológia nem pusztán lehetőség, hanem hatékony eszköz. A MITS létrehozásának ötödik célja, hogy Magyarországnak legyen a Kormány által elfogadott – az európai értékek elfogadását is tükröző –, az információs társadalom fejlesztésére vonatkozó távlati terve és programja. A stratégia hatodik célja, hogy alaptervként szolgáljon. A stratégia azt kívánja elérni, hogy Magyarországon tíz éven belül tudás-alapú gazdaság, modern információs társadalom, állam és önkormányzat alakuljon ki.”*

A Magyar Információs Társadalom Stratégia **több helyen is említést tesz a nyílt forráskódú szoftverekről**. Az infrastruktúra fejezet Infrastrukturális szolgáltatások részében jelzik a szerzők, hogy a *„Közcélu, közhasznú adatok és szoftverek infrastruktúra-jelleggel történő költségtakarékos szolgáltatására lehetséges megoldás a **szabad szoftverek alkalmazása**, a köz-, a privát, és a civil szféra együttműködése.”* Majd hozzátesszik, hogy *„A nem szabad forráskódú szoftverek által előidézett termékcsapdából való szabadulás másodlagos hatásai az információs társadalom fejlődését előrelendíthetik.”*

A dokumentum későbbi részeiben az eEurope+ 2003 program fontosabb feladatai között kerül elő újra a szabad szoftverek kérdése, amennyiben *„népszerűsíteni kell a nyílt forráskódú szoftverek használatát az állampolgárok körében”*. A MITS kitér a MeH által felügyelt **e-közigazgatási stratégia** fejezeteinek bemutatására is, amely az eHatékonyság Építés Átfogó Program alatt jelzi – mélyebben ki nem fejtve – a nyílt forráskódú fejlesztések támogatását.

Az infrastruktúrális szolgáltatások fő irány Közcélu, közhasznú információk „infrastrukturája” programjában a nyílt adatok, nyílt metaadat-szabványok és a szabad szoftverek kormányzati térinformatikai felhasználása mellett kiemelt célként szerepelt *„a szabad szoftverek esélyegyenlőségének biztosítása, önálló Nemzeti Szabad Szoftver Stratégia elkészítése megvalósíthatósági tanulmánnyal, amely biztosítja e szoftverek kormányzati munkában való felhasználását.”* A Nemzeti Szabad Szoftver Stratégia, amelynek szükségességét civil szervezetek vázoltak fel a parlament Informatikai és Távközlési Bizottsága előtt 2003-ban, végül a megfelelő támogatás hiányában nem került kidolgozásra.

A dokumentumban még egy helyen, az egészségügy fejezetben fordul elő a szabad szoftverek, nyílt szabványok kérdésköre. Itt az eHealth 2003 program kapcsán jelzik a szerzők, hogy annak egyik fő célja a heterogén rendszerek és szolgáltatások interoperabilitását biztosító szabványok megteremtése, amennyiben lehetséges, **nyílt forráskódú alkalmazásokkal**.

A magyarországi információs társadalom az Európai Unióhoz történő csatlakozás előestéjén: helyzetkép és stratégiai célok

A dokumentum egyfajta helyzetértékelés, a „hol állunk az EU-csatlakozás előtt” kérdését feszegeti. Számba veszi az IHM által indított programokat (Közháló, Sulinet, eMagyarország Program,

stb.), azok előrehaladását, és javaslatokat tesz a digitális szakadék mérséklésére, az elektronikus kormányzati szolgáltatások igénybevételének növelésére, a közigazgatás belső működési hatékonyságának javítására, intelligens közlekedési rendszerek elterjesztésére és az informatika egészségügyben történő fokozottabb alkalmazására. Ez a dokumentum is az információs társadalom keresleti oldalának aspektusait veszi górcső alá, a kínálati oldal nem jut szerephez.

E-kormányzat Stratégia és Programterv 2005⁵

Az E-kormányzat Stratégia és Programterv bár egy kicsit megkésve, de azt a célt szolgálta többek között, hogy a MITS-be betagozódva kibontsa annak e-kormányzati célkitűzéseit.

A dokumentum **főbb céljai**:

- **rendszeresse** a magyar kormány e-kormányzással kapcsolatos szemléleti alapelveit, meghatározza, rendszeresse az alapfogalmakat;
- a stratégiai célok és a következő időszak kiemelt feladatainak áttekintésével indítsa el az e-kormányzat többszintű, folyamatos (gördülő jellegű) stratégiai tervező munkáját, **azonosítsa az akadályokat**;
- tegye láthatóvá a közigazgatás érintett szereplői számára a kormányzati munka megújításának kiindulópontjait, elveit és várható hatásait, következményeit, módot adva az igazodásra, a partneri szerepek kialakítására;
- alapját képezze a Magyar Információs Társadalom Stratégia elektronikus kormányzattal foglalkozó részeinek;
- tisztázza a MeH Elektronikus Kormányzat Központ kormányzati szervezet szerepkörét;
- fogalmazzon meg a társadalom számára az e-kormányzással kapcsolatos hiteles alap-üzeneteket, érzékeltetve a kormány eltökéltségét az állam szolgáltató jellegének erősítésére irányuló folyamatok végigvitelében.

A stratégia két kiemelt integrációs területet azonosított: egységes közmű koncepció kialakítását és a szolgáltatási végpontok közelebb vitelét a társadalomhoz.

A dokumentum az **IKT infrastruktúra fejezetben** foglalkozik először a **nyílt forráskód** alkalmazásával, hangsúlyozva, hogy az e-kormányzati fejlesztések egyik sarokköve a biztonságos, jól működő infrastruktúra megléte. Ennek kapcsán tér ki a stratégia az elektronikus kormányzati infrastruktúra kiépítése során jellemző trendekre, amelyek között a szabványosítás, a centralizáció, az integráció és a multiplatform megközelítés mellett a nyílt forráskódú alkalmazások terjedése is szerepel.

A MITS-nél már említett eHatékonyság Építés Átfogó Program a kormányzati működés hatékonyságának növelésében fontos szerepet szán az elektronikus kormányzati eszközök alkalmazásának, és ezen belül is a nyílt forráskódú fejlesztéseknek. Az e-Szabályozás Bővítése Átfogó Program szintén megemlíti a nyílt forráskódú alkalmazásokat (különösen az e-kormányzati irányelvek akció kapcsán).

Nemzeti Szélessávú Stratégia (NSzS, 2004)⁶

Az alapvetően a széles sávú infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztésére fókuszáló Nemzeti Szélessávú Stratégia öt pillér mentén elemezte a széles sáv fejlesztésével kapcsolatos legfontosabb

⁵ www.epractice.eu/files/media/media_310.pdf

⁶ www.velemenynbank.com/open/file_open.php?number=93

problémákat, illetve a megfogalmazott jövőkép eléréséhez szükséges intézkedéseket. A pillérek a következők:

- hozzáférés
- tartalom
- képzettség
- biztonság
- motiváció

A fő célt egy mondatban fogalmazták meg: „Szabályozási, közpolitikai és támogatási eszközök összehangolt alkalmazásával **semlegesíteni a szélessávú elektronikus kommunikáció terjedését korlátozó tényezőket**, valamint elősegíteni a fokozottabb fejlődést a hozzáférés, a tartalom, a motiváció, a képzettség és a biztonság területén, a gazdasági versenyképesség és a társadalmi kohézió erősítése céljából.”

A dokumentum a nyílt forráskódú fejlesztésekről nem tesz említést.

Nyílt forráskódú szoftverek a Közoktatásban (2007)⁷

A 2007-ben a Nemzeti Hírközlési és Informatikai Tanács (NHIT) felkérésére készült tanulmány egyfajta érvanyagot kívánt nyújtani a dokumentum által megfogalmazott fő célhoz, mely szerint az oktatási intézményekben kizárólag nyílt forráskódú alkalmazások, rendszerek bevezetését támogatassa az állam, és ehhez teremtsek meg a támogatási, oktatási feltételeket is.

eGazdaság Akcióterv (eGAT, 2009)

Az NSzS logikáját követve a későbbi években külön akciótervek készültek a széles sávú infrastruktúra fejlesztése (SzAT), a digitális írástudás bővítése (DIAT) és az e-gazdaság fejlesztése terén azonosított feladatok operacionalizálására. Az eGazdaság Akcióterv három pillér mentén fogalmazta meg az elektronikus gazdaság területén szükséges állami beavatkozások fő irányait. Az **IKT alkalmazása a vállalkozáson belül** pillérben kaptak helyet a vállalkozások belső életének informatizálására vonatkozó elképzelések, a második pillérben („**B2B, B2C**: e-kereskedelem, tartalomipar e-bankolás és e-fizetés”) a honlapok, a vállalati piacterek, az e-kereskedelem, az e-bankolás, e-fizetés, stb. fejlesztése kapott helyet, míg a harmadik pillérben jutott hely az **e-kormányzat, e-közigazgatás, e-tartalom** tematikájának. Az akcióterv éppen ez utóbbi pillér alatt számol be többek között az e-közigazgatás magyarországi helyzetéről megemlítve, hogy az interoperabilitás problémáját az „Európai Unió több országában a **nyílt forráskódú szoftverek** (OSS) felhasználásával, terjedésének elősegítésével próbálják enyhíteni. A dokumentum rámutat, hogy az Európai Bizottság felismerte és elismerte a nyílt forráskódú szoftverek alkalmazásában rejlő gazdasági előnyöket. *„Franciaországban, Nagy-Britanniában, Spanyolországban, Dániában, Hollandiában, Németországban különösen, de az unió más tagállamaiban is egyre nagyobb jelentőséggel bírnak ezek az alkalmazások az e-kormányzaton belül. A megtakarítások nem csak a licenccdíjakon, hanem azon keresztül is jelentkeznek, hogy a kormányzati szféra megszabadulhat a hosszú lefutású, alapvetően monopoljellegű kényszerhelyzetektől. A nyílt forráskódú szoftverekkel bizonyos pontokon hatékonyabb, jobb, interoperábilisabb e-kormányzatot lehet kiépíteni. Magyarországnak jelentős elmaradásai vannak ezen a téren is.”*

Az eGAT a nemzetközi jó gyakorlatok bemutatásánál többszörösen is visszatér a nyílt forráskód kérdéskörére. Az IKT outsourcing tekintetében a dokumentum a német TASK programra hívja fel a

⁷ http://www.openskm.com/doc/open_skm_nyilt_szoftverek_oktatasban.pdf

figyelmet, amelynek végrehajtása során különös figyelmet kaptak a nyílt forráskódú szoftverek használatát támogató szoftverfejlesztő közösségek (open source communities).

Az eGAT jó példaként hivatkozik Nagy-Britanniára, ahol a gazdaság szinte minden szegmensében lényeges szerepet kapott a nyílt forráskódú szoftverek használatának előmozdítása. A **nagyobb gazdasági teljesítmény**, a **hatékonyabb közigazgatás**, a lakosság **digitális írástudásának növelése** mind célként fogalmazódott meg a nyílt forráskódú szoftverek elterjedésének szorgalmazásánál. A központi kormányzat először megvizsgálta a nyílt forráskódú szoftverek, alkalmazások hasznait. Ennek érdekében megalakult Nagy-Britanniában egy új, nyílt forráskódú szoftverekre specializálódott szervezet. Az **OS Akadémia** tíz partner (pl. Bristol, Cheshire, Birmingham önkormányzatai, a kenti egyetem, az Open Source Consortium stb.) szövetségéből állt össze, és fő célja a nyílt forráskódú szoftverek terjesztése a helyi önkormányzatoknál. Az OS Akadémia egyike a komplex, tizenkét projektből álló brit e-Innovations programsomagnak, amely meghatározta a brit e-kormányzat fejlesztéseit.

2007-ben megalakult a National Open Center (NOC), mely a nyílt szabványok és a nyílt forráskódú szoftverek gazdaságra gyakorolt hatását elemzi. A szervezet megalakulása után jelentős hatással volt a brit központi kormányzati IT stratégiára, valamint folyamatosan vizsgálja, felhívja a figyelmet és immáron visszaigazolja a nyílt forráskódú szoftverek gazdaságra gyakorolt pozitív hatását.

Az eGAT követendő jó példaként mutatja be Nagy-Britanniát, ahol a kormány által fejlesztett, nyílt forráskódú szoftvereket **minden önkormányzat ingyen, korlátlan mennyiségben letöltheti** – mind back-office, mind front-office területen. Ez jelentős költségcsökkenést eredményez az önkormányzatoknál. Az intézkedés nyomán javul a helyi közszolgáltatások színvonala, nő az interoperabilitás.

Digitális Írástudás Akcióterv (DIAT, 2009)

A dokumentum alapvetése, hogy Magyarországon a **lakossági internet-hozzáférés, használat és használati tudás** terén jelentős lemaradás mutatkozik az európai középmezőnyhöz képest is. A helyzet javítására, orvoslására a dokumentum két pillér (a motiváció és a képzettség) mentén fogalmaz meg célokat. Az első pillér tekintetében a digitális írástudás terjedését akadályozó **motivációs gátak** csökkentését, a második esetében pedig a képzettségben mutatkozó szűk keresztmetszetek enyhítését célozza.

Ugyanakkor meglepő módon sem a motiváció, sem a képzettség pillér esetében nem tesz említést a dokumentum semmilyen összefüggésben a nyílt szoftverek alkalmazásáról.

E-közigazgatás Program 2008-2010

A program megjelenésekor 3 éven belül már a harmadik, a közigazgatás elektronikus folyamatainak fejlesztésével foglalkozó dokumentum volt, amely hét úgynevezett átfogó program mentén írta le a teendőket:

- Interoperabilitási Átfogó Program
- Ügyfélközpontú szolgáltatások átfogó program
- Online infrastruktúra átfogó program
- Integrált ügyfélszolgálat átfogó program
- Integrált kormányzati funkciók átfogó program
- Megosztott e-közigazgatási szolgáltatások átfogó program

– Tudásmenedzsment átfogó program.

A nyílt forráskódú szoftverekről ugyan ez a dokumentum – több elődjéhez hasonlóan – nem tesz említést, ugyanakkor azok hiányáról és a zárt szoftverekre jellemző vendor lock-in jelenségről közvetett utalásokat találunk a területi alkalmazás-szolgáltató központok (ASP) felállításának jogi kockázatainak kapcsán. A dokumentum a forráskódok jogosultságának megoldását és a „licence-support” díját jogi kockázatként értékeli a fejlett, szabványos, interoperabilitáson alapuló informatikai rendszerek kialakításánál.

E-közigazgatás 2010 stratégia⁸

Ez a dokumentum a negyedik a sorban, amely 2005 és 2010 között a MeH kormányzati informatikáért felelős szervezetében készült. Ezúttal két nagyobb pillért azonosítottak a szerzők, amelyek közül az első az **ügyfélközpontú állampolgári és vállalkozási szolgáltatások** kialakítását (felhasználói igények kielégítése, szolgáltatási folyamatok egyszerűsítése, szolgáltatások elektronizáltságának fejlesztése, stb.), a másik **integrált és elosztott kormányzati szolgáltatások** (többek között pl. az Elektronikus Kormányzati Gerinchálózat) fejlesztését célozta.

Szabad szoftverekről sem az infrastruktúra, sem a szolgáltatások fejlesztése fejezetekben nem esik szó, ellenben nyílt szabványokról, illetve nyílt interfészekről igen. A stratégia fejezet információ-menedzsment címszava alatt a dokumentum így fogalmaz: „Az IKT keretrendszer az egyik fontos elem ahhoz, hogy lehetővé váljon Magyarország csatlakozása az eEurope, valamint az IDABC program keretében meghatározott szabványosítási cselekvési tervéhez, melynek célja az e-kormányzati szolgáltatások szabványokon, nyílt előírásokon és nyílt interfészen alapuló interoperabilitásának megvalósítása. Az interoperabilitás megteremtése során Magyarország figyelembe veszi az Európai Bizottság által kezdeményezett, az európai interoperabilitási keretrendszer felülvizsgálatának jelenleg zajló folyamatát, és annak eredményeit beépíti.

Az i2010 az interoperabilitást az egységes európai információs térség kialakításához szükséges négy fő feladat egyikeként említi, és az IKT-alapú közszolgáltatások elengedhetetlen feltételének tartja. Az interoperabilitás technikai szintjén közzé kell tenni, és folyamatosan aktualizálni kell egy olyan szabványkatalógust, amely megfelel a releváns EU szabványoknak. Ebben nagy hangsúlyt kell fektetni a nyílt szabványok elterjesztésére a közszolgáltatásban. Az egységesítést igényli, de nemzetközi vagy hazai szinten még nem szabványosított technikai megoldásokra ajánlásokat, szabványokat kell kidolgozni, illetve a már meglévőket szükség esetén aktualizálni kell.”

Az infokommunikációs technológiák (IKT) szektor iparpolitikai akcióterve (2009)⁹

A Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium (NFGM) az IKT-szektor a növekedési, foglalkoztatási és versenyképességi szempontok alapján a **kiemelt ágazatok között nevesítette** (a gyógyszeripar és biotechnológia, a logisztika és a járműipar mellett). Az ágazat legnagyobb szakmai szervezete, az Informatikai Vállalkozások Szövetsége (IVSz) bevonásával készült akcióterv fejlesztési javaslatait **három pillér (emberi erőforrás, K+F, befektetés)** mentén fejtette ki. A dokumentum már a helyzetelemzés fejezetben említést tesz a nyílt forráskódú szoftverekről, amelyekre a szerzők véleménye szerint az európai kormányok egyre növekvő figyelmet fordítanak. A szerzők megállapítják, hogy az EU-hoz hasonlóan Magyarországon sincs olyan előírás, amely a nyílt forráskódú

⁸ www.ekk.gov.hu/hu/ekk/letoltheto/20080707_eksteljes.pdf

⁹ [http://www.etudasportal.gov.hu/download/attachments/5865599/Az+infokommunikacio+s+technologiak+\(IKT\)+szektor+iparpolitikai+akcioterve_2009szept2.pdf](http://www.etudasportal.gov.hu/download/attachments/5865599/Az+infokommunikacio+s+technologiak+(IKT)+szektor+iparpolitikai+akcioterve_2009szept2.pdf)

szoftverek beszerzését szabályozná, esetleg előnyben részesítené. A magyar közigazgatásban használt hardvereken többnyire valamelyik Windows verzió fut, a nyílt forráskódú szoftverek arányát a vállalati szférához viszonyítva alacsonyra teszik.

A dokumentum az ún. pillérekén átívelő akciók között külön akciót szentel a nyílt forráskódú szoftverek elterjesztésének. A **„Szabad szoftverek bevezetése a központi közigazgatásban és a helyi önkormányzatok szabad szoftver használatának ösztönzése”** elnevezésű akció magas prioritást kapott, megvalósítását 2009 végétől folyamatosan kellett volna elkezdni. A projekt költségét a megspórolt licenccijakból tervezték fedezni. Az akció megvalósításáról vagy bármilyen konkrét eredményéről semmilyen információ nem lelhető fel a kormányzati dokumentumokban.

Dokumentum neve	Dokumentum forrása	Megjelenés éve	Dokumentum típusa	Főbb részei	OSS relevancia mértéke (1-10 skálán)
Magyar válasz az Információs Társadalom kihívásaira	MeH	1999	szakértői anyag	<ul style="list-style-type: none"> • hozzáférés • oktatás/képzés • e-gazdaság • e-közigazgatás • egészségügy, környezet, kultúra 	
Nemzeti Információs Társadalom Stratégia (NITS)	MeH	2001	stratégia	<ul style="list-style-type: none"> • szabályozás és a szabványosítás • innovatív és a fokozottan piacképes (niche) vállalkozások K+F támogatása • magyar kulturális örökség digitalizálása és a digitális tartalom • információs írástudás és az IKT eszközök használata az oktatásban • igényteremtés, a hozzáférés és a képzés • kormányzati ügyvitel elektronizálása 	
A Linux operációs rendszer kormányzati felhasználásának lehetőségei, nemzetközi tapasztalatok elemzése	MeH IKB	2002	tanulmány	<ul style="list-style-type: none"> • szabad szoftver mozgalom • nyílt forrású fejlesztési projektek mozgatórugói • a felhasználás előnyei • vállalati használat 	
Magyar Információs Társadalom Stratégia (MITS)	IHM	2003	stratégia	<ul style="list-style-type: none"> • Tartalom és szolgáltatások, Infrastruktúra, Tudás és ismeret, Jogi és társadalmi környezet • Kutatás-fejlesztés és Esélyegyenlőség • Gazdaság, Közigazgatás, Kultúra, Oktatás, Egészség, Környezetvédelem 	

A magyarországi információs társadalom az Európai Unióhoz történő csatlakozás előestéjén: helyzetkép és stratégiai célok	IHM	2004	na	<ul style="list-style-type: none"> eMagyarország Program Közháló rövid piacelemzés digitális szakadék egészségügy digitális tartalom, NDA környezetvédelem közösségi rendszerek 	
E-kormányzat Stratégia és Programterv	MeH	2005	stratégia	<ul style="list-style-type: none"> alapinfrastruktúra fejlesztése szabályozási környezet fejlesztése működési hatékonyság növelése szolgáltatások fejlesztése ügyfél-orientált gondolkodás intézmények felkészültségének fejlesztése 	
Nemzeti Szélessávú Stratégia	IHM	2005	stratégia	<ul style="list-style-type: none"> hozzáférés tartalom képzettség biztonság motiváció 	
e-Közigazgatás fejlesztési koncepció	MeH	2007	stratégiai munkaanyag	<ul style="list-style-type: none"> E-kormányzat Stratégia és Programterv félidei értékelése 	
Digitális Írástudás Akcióterv	GKM	2008	akcióterv	<ul style="list-style-type: none"> digitális írástudás fejlesztése képzés motiváció eMagyarország Program eTanácsadói hálózat 	
Nyílt forráskódú szoftverek a Közoktatásban (2007)	NHIT	2007	szakértői anyag	<ul style="list-style-type: none"> érvek, előnyök bemutatása a szabad szoftverek használatára 	

eGazdaság Akcióterv	GKM	2008	akcióterv	<ul style="list-style-type: none"> • IKT alkalmazása vállalaton belül • e-kereskedelem, e-bankolás, e-fizetés, digitális tartalom, stb. • e-kormányzat, e-közigazgatás 	
Informatikai Átfogó Stratégia	MeH	2008	stratégia	<ul style="list-style-type: none"> • szélessáv fejlesztés • digitális készségek fejlesztése • e-gazdaság különböző aspektusai • elektronikus ügyintézés 	
E-közigazgatás Program 2008-2010	MeH	2008	na	<ul style="list-style-type: none"> • hét ún. átfogó program az interoperabilitás az ügyfélközpontúság, az infrastruktúra, az online szolgáltatások és a tudás fejlesztésére 	
Az IKT szoftver- és szolgáltatásexport ösztönzésének lehetőségei	NFGM	2010	megalapozó tanulmány	<ul style="list-style-type: none"> • A hazai IKT-szektor exportteljesítményének áttekintése • Az IKT exportösztönzés hazai kereskedelempolitikai eszköztárának áttekintése • A keresleti oldal igényeinek azonosítása • Az exportfejlesztés nemzetközi legjobb gyakorlatainak elemzése 	
E-közigazgatás 2010 stratégia	MeH	2010	stratégia	<ul style="list-style-type: none"> • infrastruktúra és online szolgáltatások fejlesztése pillér 	
Az infokommunikációs technológiák (IKT) szektor iparpolitikai akcióterve	NFGM	2010	akcióterv	<ul style="list-style-type: none"> • IKT kínálati oldal • emberi erőforrás, • K+F, • befektetés-ösztönzés 	

1. táblázat: Összefoglaló a szabad szoftver szempontjainak megjelenéséről a korábbi kormányzati stratégiai dokumentumokban és akciótervekben

A szabad szoftver megjelenése a korábbi fejlesztéspolitikai dokumentumokban

Összességében megállapítható tehát, hogy egyrészt nincs hiány stratégiai jellegű kormányzati dokumentumokban, sőt vannak olyan szakpolitikai területek, ahol stratégia stratégiát követett, miközben a **szabad szoftverek megjelenése ezekben a dokumentumokban meglehetősen elnagyolt, vagy hiányzik**. Az infokommunikációs tárgyú stratégiai és szakpolitikai kormányzati dokumentumok, koncepciók, akciótervek és különböző státusú egyéb dokumentumok elemzése alapján látható, hogy a nyílt forráskód tematika az elmúlt másfél évtizedben nem került az információs társadalommal, illetve az IKT-piac keresleti vagy kínálati oldalának fejlesztésével foglalkozó szakpolitikai döntéshozók érdeklődésének homlokterébe.

Ennek fényében nem meglepő, hogy **a nem kifejezetten informatikai tárgyú dokumentumok sem térnek ki a témára**, továbbá, hogy – a 2009 júniusában a MeH megbízásából készült FLOSS-tanulmány (A nyílt forráskódú szoftverek közigazgatási alkalmazhatóságának vizsgálata) eminens kivételével – **nem lelhető(k) fel célzottan a szabad szoftverrel foglalkozó kormányzati dokumentum(ok) sem**.

Az említett **FLOSS-tanulmány** szerint:

- a válaszadók több mint 78%-a használt otthon vagy a munkahelyén jogdíj megfizetésétől mentes szoftvereket,
- a böngészők közül a legismertebb és leggyakrabban használt a Mozilla Firefox volt;
- a Windowson kívüli operációs rendszereket jóval többen ismerik, mint ahányan valójában használják; átlagosan 49,32%-kal több szoftvert ismertek a válaszadók, mint amennyit valójában próbáltak már,
- valamennyi megkérdezett végez szövegszerkesztési tevékenységet, a megkérdezettek 92,86%-ban kezelnek táblázatot, 28,57%-ban használnak fórumokat, 50%-ban hírportálokat olvasnak, 85,71%-ban használják böngészésre a számítógépet,
- a közigazgatásban – interoperabilitási kötelezettséggel magyarázva – a Microsoft Word a leggyakoribb szövegszerkesztő alkalmazás,
- a táblázatkezelésben is visszaköszönnek a szövegszerkesztésből ismert adatok. A FLOSS szoftverek a közigazgatási környezetben csak kisegítő szerepet (35,71%) játszanak,
- a levelezőrendszerek 50%-ot meghaladón Microsoft alapokon működnek. Érdekes, hogy nem minden Outlook levelezőprogram mögött áll azonban háttérszerverként Microsoft Exchange, ez 21,43%-ban Lotus Notes, 7,14%-ban Novell Groupwise,
- az alkalmazások közül a böngészők területén jelenik meg leggyakrabban a FLOSS alternatíva.

A szakpolitikai és stratégiai dokumentumokhoz hasonlóan az elmúlt időszak **fejlesztéspolitikai alapidokumentumai**¹⁰ (Széchenyi Terv, Nemzeti Fejlesztési Terv, Új Magyarország Fejlesztési Terv), és azok operatív programjai, akciótervei és konkrét konstrukciói is szűkkeblűen bántak a nyílt forráskódú és szabad szoftverekkel:

¹⁰ A kapcsolódó dokumentumok megtalálhatók itt: http://www.nfu.hu/uj_magyarorszag_fejlesztési_terv_2

Dokumentum neve	Forrás	Megjelenés éve	Főbb üzenet	OSS relevancia mértéke (1-10 skálán)
ÚMFT	GKM	2006	-	<input type="text"/>
GVOP	NFÜ	2006	-	<input type="text"/>
HEFOP	NFÜ	2006	-	<input type="text"/>
Regionális Fejlesztés Operatív Program	NFÜ	2006	-	<input type="text"/>

2. táblázat: Összefoglaló a szabad szoftver szempontjainak megjelenéséről a korábbi uniós fejlesztéspolitikai dokumentumokban

A szabad szoftver megjelenése a korábbi kormányzati és minisztériumi kommunikációban

A legutóbbi egy-két évet megelőző egy-másfél évtized kormányzati kommunikációja jól tükrözi a közigazgatás nyílt forráskóddal kapcsolatos érdektelenségét. Ahogy a stratégiai dokumentumok, úgy a kormányzati felelősök megszólalásai is rendre nélkülözik a szabad szoftverekkel kapcsolatos állásfoglalásokat. Az egymást követő kormányok rendre tovább vitték és megerősítették az azóta is – bár megváltozott név alatt – működő **Campus programot**¹¹, amely az oktatási intézmények, tanárok és diákjaik számára biztosított Microsoft szoftvereket, Windowst, Office-t, illetve különböző szervermegoldásokat¹².

2004-ben az IHM támogatásával a Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége (TÖOSZ) indított mintaprojektet, amelynek keretében **három különböző nagyságú és területi elhelyezkedésű község önkormányzatánál vezettek be nyílt forráskódú szoftvereket**. A Campus program volumenhez képest elenyésző összegű pilot projektek visszatekintve ugyan pótcselekvésnek tűnnek, mégis az első olyan érdemi lépést jelentették, amelyben a nyílt forráskódú szoftverek témája – ha rövid időre is – a hivatalos kormányzati politika rangjára emelkedett.

Noha a következő években számos stratégiai dokumentum foglalkozott az IKT-szektor különböző területeinek fejlesztésével, a következő „érdemi” kormányzati cselekvésre és a kapcsolódó kommunikációra egészen 2009 tavaszáig kellett várni; ekkor írt ki a MeH egy 24 milliárd forintos közbeszerzést szoftverlicenck vásárlására, amely összegből a **nyílt forráskódú szoftverekre vonatkozóan 12 milliárd forintos keretösszeg szerepelt**, pontosan annyi, mint a Microsoft és a Novell szoftverei esetében. Fontos ugyanakkor megjegyezni, hogy miután a szabad szoftver beszerzés az esetek többségében térítésmentes, így a felhasználható keretet csak szoftverbevezetésre, támogatásra lehetett volna költeni, amire viszont a közbeszerzés nem adott lehetőséget.

2009-2010 folyamán az MNY2 Nyílt forráskódú Szolgáltató-központ elvégzett egy pilot projektet a szabad szoftverek közigazgatási alkalmazhatóságát illetően. Az MNY2 kezdeményezésére a Miniszterelnöki Hivatal Infokommunikációs Államtitkársága támogatásával a Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztériumban (NGFM) lezajlott pilotprojektben azt próbálták kideríteni, hogy milyen feltételekkel kezdődhet meg a nyílt forráskódú technológiák bevezetése a központi közigazgatásban. A projektben részt vett a Központi Szolgáltatási Főigazgatóság (KSZF) is, amely a projekten

¹¹ Ma Tisztaszoftver Program

¹² Még ugyanebben az évben az Informatikai és Hírközlési Minisztérium megkötötte a School szerződést is, amely a középiskoláknak biztosított – bizonyos feltételek, korlátozások mellett – Microsoft-szoftvereket.

keresztül a központi kormányzati informatika nyílt alapokon történő egységesítésének lehetőségeit vizsgálta.

A projekt céljai:

- Adatok nyílt formátumú kezelése
- Kapcsolattartásban nyílt forráskód használata
- Gyártófüggetlen működés
- Hosszabb távon költségmegtakarítás
- Informatikai kultúra szélesítése, növelése
- Nyílt forráskódú (szerver oldali) alkalmazások életképességének bemutatása
- Teljes nyílt forrású stack bemutatása (op. rendszer, virtualizáció, alkalmazás)
- Használható, valós problémára választ adó megoldás prezentálása

Főbb tapasztalatok

- a nyílt forráskódú megoldások funkciójukat tekintve teljes egészében reális alternatívát jelentenek a zárt, gyártói megoldások mellett;
- a minisztérium dolgozói várakozva, támogatva fogadták a nyílt forrású szoftvereket, segítőkések voltak;
- a nyílt forráskódú megoldások bevezetése nem technológiai tényezőkön múlik. Itt is igaz, hogy adott feladat elvégzéséhez, a teljes funkcionalitás bevezetéséhez idő kell (több idő kellene)

A tapasztalatok alapján – kisebb-nagyobb kompatibilitási problémák jelentkeztek a projekt ideje alatt – egyértelmű, hogy a biztonságos működést csak a teljes átállás, tehát a zárt forráskódú szoftverek elhagyása garantálhatja. Szó volt ugyan egy, a Minisztérium keretein belül felállítandó Open Monitoring munkacsoportról is, amely az új fejlesztéseknél, beszerzéseknél minden esetben megvizsgálhatta volna a nyílt megoldásokat, alternatívákat, de erről bővebb információkkal nem rendelkezünk.